

ledes efter mine Begreber en illiberal Lov, en Lov, som er i Strid med den naturlige Opfattelse af Grundloven, i Strid med den i det liberale Europa almindeligt herskende Opfattelse af Kirkens Forhold. En æret Lands- thingsmand (Bloug) har kastet Blikket udover vort eget Fædreland. Jeg tør sige, at i de Lande, hvor den ærede Landsthingsmand navn- lig vilde føre vor Betragtning hen, vilde man høilig undre sig over hans Udtalelser, dersom de tilfældigviis bleve kjendte. Dersom man fore- lagde den Mand, som han henpegede til, dette Lovforslag, vilde han i høi Grad studsse. Han, med sin Erfaring om virkelige Frikirker, virke- lige Frimenigheder, vilde aldeles ikke forstaae, at der skulde være Tale om, at Frimenighe- derne skulde ønske at sættes under Folkekirkens Tilsyn. Han vilde finde det selvmodsigende og forvirret. Den ærede Landsthingsmand hen- vende sig f. Ex. til Formanden for „the Libe- ration society“ eller til den skotske Frikirke, eller hvor han vil, hvor der er Frimenigheder, og spørge dem, om de ønske at sættes under Folkekirkens Tilsyn, og de ville svare, at det var da et høist besynderligt Frimenighedsbe- greb, den Spørgende maatte have. Ikke mindre besynderligt vilde det være, dersom man vilde anstille en Sammenligning mellem vore For- hold og Forholdene i Østerrig, som den ærede Landsthingsmand ogsaa henpegede paa. Det er dog notorisk, at de Tilstande, som der nu er Tale om at forandre i Østerrig, ere Noget, der ligger saa langt tilbage fra den hos os forlængst indførte Tilstand, at denne Art af Sammenligninger ikke kunde Andet end for- virre.

Den høitærede Conseilspræsident har des- værre taget den Beslutning i denne Sag, „at kjøre op med det grove Skjts.“ Jeg har alle- rede ved Sagens første Behandling anthydet, at det ikke var mig muligt at gaae afveien for en saadan Tilkjendegivelse. Jeg beklager op- rigtigt, at Spørgsmaalet er blevet stillet paa denne Maade, men det er mig ikke muligt i en Sag som denne at lade en saadan Tilkjende- givelse være det Afgjørende. Denne Anven- delse af det hyderste constitutionelle Vaaben er efter min Mening i dette Tilfælde ikke beret- tiget. Det er overhovedet et flint, et tvæagget

Sværd. Det fremkalder eller berettiger i alt Fald til en skarpere Kritik, end jeg paa nogen Maade ønsker eller har Lyst til. Men det vil jeg dog sige, at det forekommer mig, at vi, naar det anvendes paa den Maade, som nu er fseet i denne Sag, meget let komme til at lide under de Ulemper, som ere forbundne med det parlamentariske System, uden at komme i Besiddelse af de Fordele, som det parlamentariske System nærmest skulde bringe. Mig forekom- mer det klart, at naar en Regjering vil stille et Cabinetsspørgsmaal under vore smaa For- hold, saa er det nødvendigt for dem, der stilles ligeoverfor det, at spørge sig selv, om det er berettiget. Dersom det havde været i Spørgs- maal af en anden Art, at Conseilspræsidenten havde optraadt saaledes, havde der f. Ex. blot været Tale om en Pengesag, saa havde det været noget Andet. Havde det f. Ex. været med Hen- syn til Jernbaneloven, da skulde jeg have høiet mig for den høieste Nødvendighed; men i en aandelig Sag af en saadan principiel Natur som den nærværende kan jeg ikke høie mig for den blotte umotiverede Fordring fra Regjerin- gens Side. Jeg finder, at man her er op- fordret til at sige: Vi erindre jo Alle vor høitærede Conseilspræsident, saa- ledes som han stod for os, da han i November 1865 traadte ind. Mon vi i Grunden kunne gjenkjende ham, naar han nu her fremstiller det som en Ho- vedopgave for ham personligt at gjen- nemføre denne Lov? Jeg tilstaaer for min Deel, at hans Physiognomi for mig er saa forandret, at jeg ikke gjenkjender ham. Det er med saa Ord i Grunden Hovedsagen, hvorfor jeg ikke kan erkjende hans Berettigelse til i denne Sag at stille noget Cabinetsspørgs- maal. Det er jo Noget, som jeg ikke nærmere vil indlade mig paa at bevise, selv om jeg kunde føre et egentligt Beviis; Sligt maa være Gjenstand for Enhvers egen Opfattelse, det maa hver Enkelt til Syvende og Sidst afgjøre med sig selv. Kun dette vil jeg sige: Den høitærede Con- seilspræsident erklærede, at han havde „reist en Fane“, dengang han opfordrede Biskop Kierke- gaard til at indtræde i Ministeriet. Ja, det er i en vis Forstand ganske sandt, og deri troer jeg ligger Vendepunktet; det var efter